

Ғабитов Т.Х.

ҚАЗАҚ МӘДЕНИЕТІНІҢ ТАРИХЫ

Оқулық

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ
МИНИСТРЛІГІ

Ғабитов Т.Х.

ҚАЗАҚ МӘДЕНИЕТІНІҢ ТАРИХЫ

Оқулық

Алматы 2018

ӘОЖ 008 (075)

КБЖ 71.0 я 73

F 12

Пікір жазғандар:

Г.К. Әбдіғалиева – философия ғылымдарының докторы, әл-Фараби ат. ҚазҰУ профессоры;

Ә.Ш. Әлімжанова – профессор, Т. Жүргенов ат. ҚазҰОА кафедра менгерушісі;

Д.М. Жанабаева – мәдениеттану PhD докторы, ФСДИ.

F 12 Ғабитов Т.Х.

Қазақ мәдениетінің тарихы: ЖОО-на арналған оқулық / Т.Х. Ғабитов.– Алматы: CyberSmith, 2018.– 320 б.

ISBN 978-601-327-664-9

Барлық оқу формаларындағы «5B020400 – Мәдениеттану» мамандығы бойынша студенттерге оқулық ретінде ҚР БҒМ баспаға ұсынған.

Оқулықта қазақ мәдениетінің рухани, этикалық, діни және әлеуметтік құндылықтарына, олардың тарихи дәуірлер арасын жалғастырушы сабақтастық рөліне және тәуелсіз Қазақстан мәдениетінің бүгінгі мен болашағына феноменологиялық, тарихи және мәтіндік талдау жасалады. Оқулықтың негізін аталмыш мәселеге қатысты тың ғылыми зерттеулер құрады, сонымен қатар Қазақстан мәдениетінің қазіргі жаһандану кеңістігіндегі инновациялық үрдістеріне сараптау беріледі.

Оқулық мәдениеттану мамандағының бакалаврлары, магистрлері мен докторанттарына және қазақ мәдениетіне қызығушылық танытатын оқырман қауымға арналған.

ӘОЖ 008 (075)

КБЖ 71.0 я 73

АР 05135735 «Қазақстан-2050» стратегиясы мәнмәтінінде Қазақстандағы жанғыру үдерістеріндегі мәдени ескерткіштердің орны мен рөлі» атты ғылыми жоба аясында орындалды.

2015 жылдың 7 қазанындағы әл-Фараби ат. Қазақ ұлттық университеті жанындағы ҚР БҒМ-нің Республикалық оқу-әдістемелік Кеңесінің Қаулысымен «Оқулық» грифі берілді. РҒӘК ОӘБ мәжілісінің № 2 хаттамасы.

ISBN 978-601-327-664-9

© Ғабитов Т.Х., 2018

© CyberSmith, 2018

МАЗМҰНЫ

Кіріспе	5
1. МӘДЕНИЕТ ПЕН ӨРКЕНИЕТ ТУРАЛЫ ЖАЛПЫ ТҮСІНІК	7
1.1. Мәдениет ұғымы, құрылымы және қызметтері	7
1.2. Өркениет – мәдени-философиялық талдау нысаны ретінде	16
2. ҚАЗАҚ МӘДЕНИЕТІНІҢ ТАРИХИ НЫСАНДАРЫ	30
2.1. Қазақ мәдениетінің бастаулары	30
2.2. Қазақ мәдениетінің мифологиялық санасы	38
2.3. Көшпелілік мәдениеттің ерекшеліктері	46
2.4. Ортағасырлық Ислам Ренессансы және түркі мәдениеті	61
2.5. Дәстүрлі қазақ мәдениетінің хронологтары	76
2.6. Өзгерістер уақыты және отарлық мәдениет	91
2.7. Қазақ ағартушылары	96
2.8. Қазақтың XX ғасырдағы мәдениеті	107
2.9. Тоталитарлық мәдениет	117
3. ҚАЗАҚ ДӘСТҮРЛІ МӘДЕНИЕТІНІҢ ТИПОЛОГИЯСЫ	128
3.1. Қазақ бейнелеу өнерінің мәдени ерекшеліктері	128
3.2. Қазақ көркем мәдениетіндегі ою-өрнектің рөлі	148
3.3. Қазақтың күй өнері мәдени феномен ретінде	169
3.4. Қазақтың дәстүрлі ойын-сауық мәдениеті	184
3.5. Қазақтың діни мәдениеті	200
4. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКСЫ МӘДЕНИЕТІНІҢ ӘМБЕБАПТЫЛЫҒЫ МЕН ТӨЛТУМАЛЫҒЫ	211
4.1 Қазақстан Республикасындағы жаңа мәдени үрдістер	211
4.2. Қазіргі Қазақстан мәдениетінің типологиясы	218
4.3. Қазіргі қазақ қоғамы мәдениетінің басты құндылықтары	231
4.4. Жаһандану үдерісіндегі қазақстандық мәдениет	247
4.5. Қорытынды. Қазақстанның ұлттық идеясы	263

МАЗМУН

Қосымшалар	
Силлабус	277
Әдебиеттер тізімі	287
Тестілер	289
Көрнекі бейнелер	311